

2009-10-23

Pressmeddelande

Mer pengar till forskning för att ersätta djurförsök

Utveckling av cancerläkemedel, allergitester och giftighetstestning av kemikalier. Det är några av de forskningsområden där forskningsstiftelsen Forska Utan Djurförsök ger ökat ekonomiskt stöd till projekt för att utveckla nya djurfria metoder. Målet är att projekten ska leda till vetenskapliga framsteg samtidigt som djurförsök ersätts.

- Att utveckla en fungerande cellmodell som kan ersätta tester på levande djur vid forskning om prionsjukdomar som scrapie och galna-kojsjukan, är ett av de prioriterade projekten, säger dr Cecilia Clemenson, ordförande i Forska Utan Djurförsök. Det handlar om oerhört plågsamma djurförsök där försöksdjur får ett hål uppborrat i skallbenet för att prover från sjuka djur ska kunna injiceras i deras hjärnor. Många av djuren insjuknar sedan själva i prionsjukdomar. Det har visat sig vara svårt att utveckla en cellmodell som kan ersätta djurtesterna, men vi ger fortsatt stöd och hoppas att det kommer att lyckas.

Forska Utan Djurförsök finansierar forskningsprojekt för att utveckla effektiva metoder som kan ersätta djurförsök. Flera hundra projekt har fått forskningsanslag sedan starten 1964, vilket bidragit till att många nya djurfria metoder har kunnat utvecklas och många av dem används nu över hela världen. Det har lett till att hundratusentals djur sluppit utsättas för försök.

Forska Utan Djurförsök satsar på att ge finansiellt stöd till innovativa forskare vars idéer är så nya att de har svårt att få finansiering från traditionella forskningsfinansiärer. Målet med forskningsstödet är att djurförsök ska ersättas. Men det är också viktigt att forskningen leder till viktiga vetenskapliga framsteg - dvs att forskningen innebär fördelar för både djur och människor. Enligt lag är forskare skyldiga att använda djurfria metoder i de fall det finns sådana tillgängliga, men då krävs att den djurfria metoden visats vara minst lika bra som de djurförsök som ska ersättas.

Sju forskningsprojekt får fortsatta anslag under 2010 från Forska Utan Djurförsök, eftersom de visat mycket goda resultat hittills. Forskningsstödet finansieras uteslutande genom gåvor från allmänheten.

- Det pratas mycket om riskerna med kemikalier som stör vår hormonbalans, men det saknas bra testmetoder, säger dr Cecilia Clemedson. Dagens djurtester ger inte ett bra underlag för att bedöma riskerna för människor. När EU:s nya kemikalielagstiftning nu ska genomföras kommer miljontals djur att användas i olika reproduktionsstudier. Behovet av bättre, djurförsöksfria testmetoder är alltså mycket stort. Vi ger därför anslag till två projekt som har som mål att ersätta djurtester för att undersöka vilka ämnen som stör reproduktionen.

DESSA PROJEKT FÅR STÖD

Utveckling av effektivare cancerläkemedel med manipulerade mänskliga celler

Anna Fyrberg, Hälsouniversitetet, Linköping

Läkemedel för patienter med blodcancer kan sluta fungera efter en tid. Det beror på att enzymer som aktiverar läkemedlen i cellen minskar. Forskning på genförändrade möss har inte lyckats lösa problemet. Anna Fyrberg utvecklar ett system för att istället studera nya cellgifter i odlade mänskliga celler som manipuleras för att fungera som modeller för patienterna.

Ögonirritationstester i cellmodell

Anna Forsby, Stockholms universitet

Kemikalier droppas i ögonen på kaniner för att undersöka om det svider, kliar eller får ögonlocken att svullna. Anna Forsby har utvecklat en cellmodell som för första gången gör det möjligt att testa om ett ämne eller produkt ger mild irritation i ögonen, helt utan djurförsök. Nu ska modellen utvärderas innan den kan ingå i en kombination av djurfria testmetoder och lanseras som ett fullgott alternativ till djurtesterna.

Modell för allergitest med odlade mänskliga celler

Malin Lindstedt, Lunds universitet

Malin Lindstedts forskargrupp har utvecklat en modell med odlade mänskliga celler för att testa olika kemikaliers allergirisk. Forskargruppen deltar i ett stort EU-projekt, där satsningar ska göras på de modeller som har störst möjlighet att utvecklas till en fungerande testmetod. Lindstedts modell är en av tre modeller som valts ut!

Forskning om galnako-sjukan i cellkulturer

Tommy Linné, Statens Lantbruksuniversitet, Uppsala

Vid forskning om prioner och prionsjukdomar, som t.ex. galnako-sjukan och scrapie, används bl.a. genförändrade möss som får prover från sjuka djur insprutat i sina hjärnor. Tommy Linné utvecklar metoder för att istället studera prionprover i cellkultursystem.

Cellmodeller ska visa vad som händer med läkemedel i levern

Maria Karlgren, Uppsala universitet

Maria Karlgren utvecklar cellodlingsmodeller för att studera hur läkemedel och andra ämnens transporteras in och ut ur levern, och hur de omvandlas där. I modellerna, som är baserade på mänskliga celler, ska man också studera effekterna av att kombinera flera olika läkemedel. Idag studeras detta i olika djurförsök under utvecklingen av nya läkemedel, men resultaten är mycket svåra att översätta till människa.

Donerade livmoderceller ska ge kunskap om hormonstörande kemikalier

Matts Olovsson och Anneli Stavreus-Evers, Uppsala universitet

Matts Olovssons forskningsgrupp studerar hormonpåverkan av kemikalier. De använder livmoderceller från kvinnor som donerar dem i samband med operationer. Cellerna utsätts för olika kemikalier och man studerar vilka gener som påverkas. Kunskapen ska användas för att utveckla nya, bättre testmetoder för hur kemikalier påverkar reproduktionen.

Cellodlingsmodell för att testa kemikaliers påverkan på testosteronproduktionen

Erik Ullerås och Agneta Oskarsson, Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala

Ullerås forskargrupp utvecklar en cellodlingsmodell för att snabbt och enkelt undersöka om kemikalier riskerar att påverka testosteronproduktionen hos pojkfoster. En sådan påverkan kan leda till sämre.

*Forska Utan Djurförsök är en forskningsstiftelse som ger finansiellt stöd till forskning för att utveckla moderna metoder i syfte att ersätta djurförsök. Verksamheten är helt beroende av gåvor från allmänheten.
www.forskautandjurforsok.se pg 90 70 90-5*